

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Iwona Michałek
Sekretarz Stanu

DPS-V.070.16.2020.MZ

Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

W związku z pismem z dnia 3 września br., znak III.7065.279.2019.JA oraz w nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji w sprawie informacji Najwyższej Izby Kontroli „Pomoc Państwa realizowana w formie środowiskowych domów samopomocy udzielana osobom z zaburzeniami psychicznymi”, przekazuję następujące informacje.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685), realizacja docelowej sieci środowiskowych domów samopomocy nastąpi do końca 2025 roku. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi intensywne działania zmierzające do osiągnięcia tego celu tj. utworzenia wspomnianej sieci, poprzez m.in. likwidację tzw. „białych plam” czyli powiatów, na terenie których nie funkcjonują jeszcze środowiskowe domy samopomocy. Według stanu na dzień 31 lipca 2020 r. 26 powiatów stanowiło „białe plamy” na mapie Polski, podczas gdy w roku 2015 było ich 45. Dodatkowo w roku bieżącym zaplanowano powstanie 4 nowych ośrodków wsparcia na terenach, gdzie tego typu jednostek wcześniej nie utworzono.

Podkreślić należy również, że zadanie prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym do realizacji gminom i powiatom, i jako jedno z nielicznych zadań, całkowicie finansowanym z budżetu państwa.

W celu wykonania powyżej wskazanego zadania, jednostki samorządu terytorialnego mogą samodzielnie prowadzić ośrodki wsparcia, bądź zlecić ich prowadzenie innemu podmiotowi, w trybie przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.) - art. 25, jeżeli uznają, że świadczenie tego typu usług na swoim terenie jest niezbędne.

W tym celu gmina i powiat opracowują oraz realizują gminne i powiatowe strategie rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Jedną z przedmiotowych grup są również osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Decyzja o tworzeniu środowiskowych domów samopomocy jest decyzją samorządu gminnego/powiatowego podjętą na podstawie wyników analizy, o której mowa wyżej, w porozumieniu z właściwym wojewodą.

Intensywne działania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi możliwe są dzięki znacznym nakładom finansowym przeznaczanym na ten cel. W roku 2020 na ten cel w ustawie budżetowej zaplanowano kwotę 698.957 tys. zł. Dodatkowo w roku 2020 uruchomione zostały środki z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 40.789 tys. zł z przeznaczeniem na rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Poniżej przedstawiam informację, w formie tabelarycznej, dotyczącą wzrostu liczby środowiskowych domów samopomocy oraz liczby miejsc w tych jednostkach w latach 2015-2019.

ŚDS	Liczba śds	Liczba miejsc w śds
2015	760	27 810
2016	779	28 579
2017	800	29 666
2018	809	30 165
2019	830	31 143

Dodatkowo informuję, że w roku 2020 planowane jest utworzenie 27 ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (na 549 miejsc, w tym 177 kwalifikujących się do podwyższonej dotacji), w tym 23 środowiskowych domów samopomocy, 3 filii istniejących śds i 1 klubu samopomocy.

Jednocześnie odnosząc się do wniosku Pana Rzecznika oraz Najwyższej Izby Kontroli, dotyczącego sprecyzowania pojęcia zawartego w art. 51 c ust. 2 ustawy o pomocy społecznej „aktualna liczba osób korzystających z usług w tych ośrodkach”, uprzejmie informuję, że po zebraniu i przeanalizowaniu informacji dotyczących praktyk stosowanych przez wojewodów w tym zakresie, przygotowane zostały wytyczne, zawierające jednolitą wykładnię ww. przepisu. Pismem, z dnia 20 maja br., znak DPS-V.070.333.2020.MZ, skierowanym do wojewodów przekazano aby przy ustalaniu „aktualnej liczby osób korzystających z usług” brać pod uwagę liczbę osób z aktualną decyzją o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy, nie wyższą jednak niż statutowa liczba miejsc w domu.

Uznano bowiem, że działanie takie umożliwi zapewnienie ciągłości finansowania przedmiotowych placówek, które w dalszym ciągu ponosić będą koszty administracyjne oraz związane z zatrudnieniem personelu, także w przypadku niskiej frekwencji uczestników, spowodowanej sytuacją epidemiczną oraz związanymi z nią obawami dotyczącymi stanu zdrowia, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym, czy też niepełnosprawnością sprzężoną.

Z poważaniem

Iwona Michałek
Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/